

A-OSA (tehtävät 1-5)**Tehtävä 1** (10 p)

Vidco Oy:ssä on vuonna -19 tapahtunut muun muassa alla kuvattuja tapahtumia. Esitä pääpiirteissään tapahtumien kirjaukset/vaikutukset vuoden -19 tilinpäätöksessä (tilikausi on kalenterivuosi). Tapahtumat ovat toisistaan riippumattomia. Mahdollista arvonlisäveroa ei tarvitse huomioida.

a) Vidco Oy ostaa 1.4.19 muistitikun 10 eurolla.

b) Vidco Oy julkaisee kuukausittain ilmestyvää Be safe -lehteä. Asiakas on ostanut vuoden tilauksen 100 eurolla 1.9.19.

c) Vidco Oy maksaa 1.11.19 ottamastaan lainasta korkoa 1 000 euroa. Korko on koko vuodelta ja se maksetaan etukäteen.

d) Vidco Oy on ostanut 1.3.19 laboratoriossa käytettävän koneen hintaan 10 000 euroa. Koneen käyttäjäksi arvioidaan viisi vuotta ja sen arvioidaan olevan arvoton tämän jälkeen.

Tarkempi pisteytys:

a) 1 p., b) 3 p., c) 3 p., d) 3 p.

Vastaus: Leppiniemi & Kykkänen, a) esim. sivu 28, b) sivut 47-48, c) sivut 82-84, d) sivut 91-92.

Tehtävä 2 (10 p)

a) Mitä tarkoitetaan sijoituskohteen systemaattisella ja epäsystemaattisella riskillä.

b) Laske sijoituskohteiden A, B ja C tuotto-odotukset capital asset pricing -mallin avulla, kun riskitön korko on 2 % ja markkinaportfolioon tuotto-odotus on 4 %. Osakkeista ja markkinaportfolioista on käytössä seuraavat tiedot.

variانسsi-kovarianssi -
matriisi

		kohde		
	markkina	A	kohde B	kohde C
markkina	0.002	0.0032	0.0017	-0.001
kohde A	0.0032	0.006	0.0014	-0.0018
kohde B	0.0017	0.0014	0.0015	-0.0008

kohde C -0.001 -0.0018 -0.0008 0.008

- c) Selitä kohdassa b) tuotto-odotusten laskentaan käyttämäsi kaava sanallisesti.
- d) Miten tulkitset kohdassa b) laskemiasi β -kertoimia eri sijoituskohteiden kohdalla.

Tarkempi pisteytys:

a) 2 p., b) 3 p., c) 2 p., d) 3 p.

Vastaus: Knüpfer, S. ja Puttonen, V.: Moderni rahoitus, Talentum 2014, luku 6.3, s. 147-154

a) k + p, s. 147-149

b) k + p, s. 150-154

c) k + p, s. 153

d) k + p, s. 151-152

Tehtävä 3 (10 p)

Sijoitussidonnaiset vakuutukset ja niiden kate

- Mitä henkivakuutusyhtiön taseessa merkitään sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena oleviin sijoituksiin?
- Miten arvostettuna sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset ja niiden arvonmuutokset esitetään taseessa ja tuloslaskelmalla?
- Miten sijoitussidonnainen vastuovelka ja sen muutokset sekä sijoitussidonnaiseen kantaan liittyvät vakuutustekniset erät (vakuutusmaksut ja korvaukset) näkyvät henkivakuutusyhtiön tuloslaskelmalla, taseessa ja liitetiedoissa?

Tarkempi pisteytys:

a) 2 p., b) 4 p., c) 4 p.

Vastaus:

a) FiVa:n määräykset ja ohjeet 14/2012, luku 12.2.3

b) FiVa:n määräykset ja ohjeet 14/2012, luku 5.2

c) FiVa:n määräykset ja ohjeet 14/2012, tuloslaskelmakaava, tasekaava ja tuloksen sekä taseen liitetiedot

Tehtävä 4 (10 p)

Henkivakuutusyhtiö Hämäränrajamaa on palkannut uuden talousjohtajan Sainikaaran, joka on juuri saanut hienon tutkintotodistuksen verkkoyliopistosta. Sainikaara on Hämäränrajamaan hallituksen puheenjohtajan veljenpoika.

Olet saanut tehtäväksesi opastaa Sainikaaraa diskonttauksessa. Sinulla on syytä epäillä, että hänen nettiyliopistosta ostettu tutkintonsa ei ole ollut kovin korkeatasoinen, joten opastus tulee keskittyä perusasioihin ja perustella hyvin. Et voi olettaa, että Sainikaaralla on juurikaan ymmärrystä asiasta, joten huomioi tämä.

Mitä kertoisit Sainikaaralle diskonttauksesta? Muista pitää vastaus Sainikaaralle riittävän yksinkertaisena mutta silti selkeänä ja perusteltuna. Käsittele seuraavia asioita

- määrittele diskonttaus ja miten diskonttokorko liittyy siihen
- mitkä kahta (2) asiaa voidaan ajatella vaikuttavan diskonttauksessa?
- diskonttokoron yksikäsitteisyys
- diskonttauksen eri perusteluja
- milloin on syytä käyttää alhaista ja milloin korkeaa korkoa?
- onko Hämäränrajamaan helppo määritellä diskonttokorko pitkille yli 20 vuoden mittaisille kassavirroille?
- Hämäränrajamaa ei ole käyttänyt diskonttausta mutta uusi tilinpäätösstandardi vaatii sitä. Kasvaisivatko vai pienenisivätkö taseen omaisuus- ja velka, jos diskonttaus otettaisiin käyttöön?

Vastaus: Vakuutustalous 6.1-6.3

Tehtävä 5 (10 p)

Vastaa lyhyesti seuraaviin kysymyksiin (vakuutusyhtiölain 16 luvun perusteella):

- a) millä eri tavoin, missä tilanteissa ja kuinka vapaasti vakuutusyhtiö voi jakaa varoja **osakkailleen**?
- b) mikä on vakuutusyhtiön tilinpäätöksen merkitys varojen jaon kannalta?

Vastaus: VYL 16 luku 2-3 §, 5 § 3 mom, 6 § 4 mom

B-OSA (sisältää kohdat I, II, III ja IV), yhteensä 50 pistettä)

Kohta I (20 p)

Esitä seuraavien Vahinkovakuutusyhtiö Oy:n tilinpäätösvientien (viennit 1-10) kirjaukset joko tiliristikoilla tai PER (debet) AN (Kredit) muodossa (pistettä on alla käytetty tuhat erottimena).

1. Vahinkovakuutusyhtiö Oy on maksanut pankkitililtä ensivakuutuksen korvauksia 550.000 euroa ajalta 1.1. – 31.12.20X9. Viime tilinpäätöksessä aikaisempina vuosina sattuneisiin vahinkoihin tehtyä tunnettujen vahinkojen varausta on jäljellä 100.000 euroa, joka puretaan nyt. Omaisuusvakuutuskorvausosastolla on ollut ruuhkaa, minkä johdosta joudutaan maksamaan myös viivästyskorkoja 15.000 euroa. Tähän liittyyvarausta ei olla merkitty taseeseen.
2. Kirjaa Vahinkovakuutusyhtiön asiakkaiden (ajanjaksona 1.1.-31.12.20X9) pankkitilille maksamat verottomat lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksut 95.200 euroa ja verolliset ensivakuutuksen maksut 700.000 euroa. Nämä tapahtumat eivät aiheuta muutosta saamisiin ensivakuutustoiminnasta.
3. Maksetaan Vahinkovakuutusyhtiön jälleenvakuuttajalleen lähettämä (menevän jälleenvakuutuksen) tilityslaskelma ja merkitään se kirjanpitoon: Vakuutusmaksut 8.000 € Palkkiot 800 € Korvaukset 5.000 €. Viime tilinpäätöksen jälleenvakuuttajan osuutta vakuutusmaksuvastuusta puretaan 4.000 euroa ja jälleenvakuuttajan osuutta korvausvastuusta puretaan 1.000 euroa.
4. Kirjaa vakuutusmaksuvastuun lisäys ennen jälleenvakuuttajan osuutta 30.000 euroa. Tunnettujen vahinkojen korvausvastuun lisäys ennen jälleenvakuuttajan osuutta on 200.000 euroa.
5. Tilikauden aikana alkaneiden vakuutuskausien vielä laskuttamatta olevia vakuutusmaksuja oli veloittamatta 80.000 euroa. Vakuutusmaksuveron osuus on 10.000 euroa. (Huomaa, että kohdan 2 kirjaus ei tässä tehtävässä vaikuta veloittamatta olevaan 80.000 euron määrään).
6. Vahinkovakuutusyhtiö oli aiemmin sijoittanut likvidejä varojaan pörssiosakkeisiin. Kirjaa kyseisten pörssiosakkeiden 11.000 eurolla toteutettu myynti kirjanpitoon. Osakkeiden kirjanpitoarvo on 10.000 euroa ja alkuperäinen (ja samalla verotuksen) hankintahinta on 11.000 euroa. Myynnistä saadut rahat yhtiö sijoittaa samana pankkipäivänä yritystodistuksiin. Lisäksi Vahinkovakuutusyhtiö tekee 20.000 euron over night- talletuksen.
7. Pääkonttorin kalusteiden poistoja ei ole merkitty kirjanpitoon. Niiden yhteismäärä on 14.000 euroa. Tee kirjaus kirjanpitoon.
8. Tilikauden aikana kertyneitä lomapalkkoja ei olla merkitty kirjanpitoon. Lomapalkkojen kokonaismäärä on 150.000. Tee niihin liittyvät kirjaukset kirjanpitoon.
9. Edellisessä tilinpäätöksessä on havaittu virhe korvausvastuun kirjaamisessa (ennen jälleenvakuuttajan osuutta). Korvausvastuu on kirjattu 50.000€ liian suurena. Tee vienti, jos se on kirjanpitosäännösten mukaan tarpeen tehdä.
10. Liikearvon testauksessa havaittiin, että taseeseen merkitty liikearvon määrä on 250.000 euroa korkeampi kuin sen käypä arvo. Tee tähän liittyvä vienti, jos se on kirjanpitosäännösten mukaan tarpeen tehdä.

Käytössäsi on seuraavat tilit. Huomaa, että et välttämättä tarvitse kaikkia alla mainittuja tilejä. Jos koet, että jokin tili puuttuu, voit ottaa käyttöön mielestäsi puuttuvan tilin (tai täydentää tilin nimeä):
(tiliryhmä-tili)

Korvauskulut-maksetut korvaukset

Korvauskulut-maksetut korvaukset-jälleenvakuuttajien osuus

Korvauskulut-korvausvastuun muutos

Korvauskulut-korvausvastuun muutos, jälleenvakuuttajien osuus

Sijoitustoiminnan kulut

Poistot, liikearvo

Vakuutusmaksutulo

Jälleenvakuuttajan osa vakuutusmaksutulosta

Aineettomat hyödykkeet, liikearvo

Saamiset vakuutuksenottajilta

Rahat ja pankkisaamiset

Sijoitustoiminnan tuotot

Sijoitustoiminnan arvonorotuksen oikaisu

Sijoitukset-muut sijoitukset

Muu omaisuus – aineelliset hyödykkeet

Liikekulut

Siirtovelat

velat ensivakuutustoiminnasta

vakuutusmaksuverovelka

vakuutusmaksuverosaamiset

Vakuutustekninen vastuovelka - vahinkovakuutuksen korvausvastuu, jälleenvakuuttajien osuus

Vakuutustekninen vastuovelka - vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuu, jälleenvakuuttajien osuus

Vakuutustekninen vastuovelka - vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuun muutos

Vakuutusmaksuvastuun muutos- jälleenvakuuttajien osuus

Vakuutustekninen vastuovelka - vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuu

Vakuutustekninen vastuovelka - vahinkovakuutuksen korvausvastuu

Korvausvastuun muutos

Tasoituserän muutos

Vakuutustekninen vastuovelka – Tasoituserän määrä

Saamiset ensivakuutustoiminnasta

Kohta II Laadi edellä mainittuihin vienteihin perustuva tilinpäätös (15 p)

Käytä seuraavaa alkavaa tasetta:

Tunnettujen vahinkojen varaus, ennen jälleenvakuuttajan osuutta 100 000 €

Tunnettujen vahinkojen varaus, jälleenvakuuttajan osuus 10.000 €

Vakuutusmaksuvastuu, ennen jälleenvakuuttajan osuutta 300.000 €

Vakuutusmaksuvastuu, jälleenvakuuttajan osuus 20.000 €

Tasoituserän määrä on 350.000 euroa.

Liikearvo 1.000.000 euroa.
Rahat ja pankkisaamiset 1.000.000€
Pörssiosakkeet 10.000€
Toimistokalusteet 100.000€
Oma pääoma 1.390.000€.

Lisää alkavaan taseeseen kohtien 1-10 vientien vaikutus ja laadi tuloslaskelma. Esitä taseen vastaavaa- ja vastattavaa erikseen ja laske molempien loppusummat. Käytä taseessa ryhmittelyjä, jotka näkemyksesi mukaan tulee esittää vahinkovakuutusyhtiön taseessa. Esitä myös tuloslaskelma ryhmitellen se siten kuin vahinkovakuutusyhtiön tuloslaskelma mielestäsi tulee esittää.

Kohta III Laske tilinpäätöksestä seuraavat tunnusluvut. Selitä laskelmasi sanallisesti ja tulkitse tunnusluvut (7 p):

Vahinkosuuhde, ennen jälleenvakuuttajan osuutta
Vahinkosuuhde, jälleenvakuuttajan osuuden jälkeen
Liikekulusuhde, ennen jälleenvakuuttajan osuutta
Liikekulusuhde, jälleenvakuuttajan osuuden jälkeen
Yhdistetty kulusuhde, ennen jälleenvakuuttajan osuutta
Yhdistetty kulusuhde, jälleenvakuuttajan osuuden jälkeen
Liikevaihto

IV Tilinpäätöksen laadintaa täydentävät kysymykset (8 p):

- a) Luettele kaksi asiakokonaisuutta, jotka STM:n asetuksen (vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä) mukaan tulee sisällyttää toimintakertomukseen. Avaa asiakokonaisuudet samassa määrin kuin STM:n asetuksessa on tehty.
- b) Mitä STM:n asetuksessa sanotaan laskennallisten verosaamisten ja -velkojen merkitsemisestä?